

«Քայլ առ քայլ» բարեգործական հիմնադրամ

«Նախադպրոցական հաստատության մանկավարժական աշխատողների մասնագիտական կարողությունների և հմտությունների զարգացման» ծրագիր

ՀԵՏԱԶՈՏԱԿԱՆ ԱԾԽԱՏԱՆՔ

Թեմա՝ Նախադպրոցականի կարողունակությունների ձևավորման հիմնահարցը

Դաստիարակ՝ Սվետլանա Արզումանյան
Մանկավարժ՝ Գյումրու «Երազանք» ՀՈԱԿ

2023թ.

Բովանդակության ցանկ

Ներածություն.....	3
Չետևանքներ պրակտիկայի համար	3
Չետագոտության նպատակը.....	5
Առաջին Գլուխ	7
Պիաժեի տեսության սահմանափակումները	9
Լև Վիգոտսկի. Սոցիոմշակութային ուսուցման տեսություն	10
Երկրորդ Գլուխ	11
Չետագոտության ընթացքը.....	11
Պարապմունքի պլան	12
Եզրակացություն	15
Գրականության ցանկ.....	18

Ներածություն

Նախադպրոցականի կարողունակությունների ձևավորման հիմնահարցը

Վաղ մանկության զարգացման տեսություններ

Վաղ մանկության զարգացման տեսությունները հիմք են տալիս հասկանալու, թե ինչպես են երեխաները սովորում և աճում: Այս տեսությունները կարող են օգնել մեզ բացահայտել այն հիմնական գործոնները, որոնք աջակցում են կարողությունների ձևավորմանը և մշակել արդյունավետ ռազմավարություններ նախադպրոցականներին ուսուցանելու և աջակցելու համար:

Պիաժեի ճանաչողական զարգացման տեսությունը

Ժան Պիաժեի ճանաչողական զարգացման տեսությունը ենթադրում է, որ երեխաների մտածողությունը զարգանում է մի շարք փուլերով, որոնցից յուրաքանչյուրը բնութագրվում է աշխարհը հասկանալու տարբեր եղանակներով: Նախադպրոցականները գտնվում են նախավիրահատական փուլում, որն աչքի է ընկնում եսակենտրոնությամբ և կենտրոնացվածությամբ: Սա նշանակում է, որ նրանք հակված են աշխարհը տեսնել իրենց տեսանկյունից և կենտրոնանալ խնդրի մեկ հատկանիշի վրա:

Վիգոտսկու Սոցիոմշակութային զարգացման տեսությունը

Լև Վիգոտսկու սոցիոմշակութային զարգացման տեսությունը ընդգծում է սոցիալական փոխազդեցության կարևորությունը ուսուցման մեջ: Նա կարծում էր, որ երեխաները սովորում են ավելի բանիմաց ուրիշների հետ շփվելու միջոցով, և որ նրանք կարողանում են ավելի բարդ առաջադրանքներ սովորել փայտամածի օգնությամբ:

Ջետևանքներ պրակտիկայի համար

Վաղ մանկության զարգացման տեսությունները կարևոր նշանակություն ունեն պրակտիկայի համար: Այս տեսությունները կարող են օգնել մեզ`

- Ստեղծել խթանող և աջակցող ուսումնական միջավայր

- Տրամադրել հնարավորություններ հետազոտության և խաղալու համար
- Չբաղվել երեխաների հետ պատասխանատու փոխազդեցությամբ
- Օգտագործել փայտամածներ՝ աջակցելու երեխաների ուսմանը
- Նպաստել սոցիալ-հուզական զարգացմանը
- Անհատականացրել ուսուցումը բոլոր սովորողների կարիքները բավարարելու համար
- Հասկանալով և կիրառելով վաղ մանկության զարգացման տեսությունները՝ մենք կարող ենք օգնել բոլոր նախադպրոցականներին հասնել իրենց ողջ ներուժին:

Նախադպրոցական տարիքի երեխաների կարողությունների զարգացման թեմայի ուսումնասիրությունը որոշիչ նշանակություն ունի մի քանի պատճառներով.

Հասկանալով վաղ մանկության զարգացումը: Նախադպրոցական տարիքի երեխաները արագ ճանաչողական, սոցիալական, զգացմունքային և ֆիզիկական զարգացում են ապրում: Հետազոտությունն օգնում է մեզ հասկանալ այս զարգացման հիմքում ընկած մեխանիզմները և բացահայտել այն գործոնները, որոնք նպաստում կամ խանգարում են դրան:

Վաղ ուսուցման և դպրոցական պատրաստվածության խթանում:

Նախադպրոցական տարիքը կրիտիկական շրջան է ցմահ ուսուցման և դպրոցում հաջողության հիմքերը դնելու համար: Հետազոտությունն օգնում է մեզ մշակել վաղ մանկության արդյունավետ կրթական ծրագրեր, որոնք աջակցում են երեխաների ճանաչողական, սոցիալական, զգացմունքային և լեզվական զարգացմանը՝ նախապատրաստելով նրանց ֆորմալ դպրոցին:

Անդրադառնալով զարգացման մարտահրավերներին և

հաշմանդամությանը: Չարգացման հետաձգումների կամ հաշմանդամության վաղ հայտնաբերումը կարևոր է ժամանակին միջամտություններ տրամադրելու համար, որոնք կարող են զգալիորեն բարելավել երեխաների արդյունքները: Հետազոտությունն օգնում է մեզ մշակել գնևման գործիքներ և գնահատման մեթոդներ՝ բացահայտելու երեխաներին, ովքեր կարող են լրացուցիչ աջակցության կարիք ունենալ:

Իրազեկում կրթական քաղաքականության և պրակտիկայի մասին:

Հետազոտության արդյունքները տեղեկացնում են կրթական քաղաքականության և

գործելակերպի մասին ազգային, պետական և տեղական մակարդակներում: Սա ներառում է որոշումներ ուսումնական ծրագրերի մշակման, ուսուցիչների վերապատրաստման և ռեսուրսների բաշխման վերաբերյալ:

Ուղղորդող ծնողական պրակտիկա. Հետազոտությունը արժեքավոր պատկերացումներ է տալիս ծնողների և խնամակալների համար, թե ինչպես աջակցել իրենց նախադպրոցական տարիքի երեխաների զարգացմանը տանը: Սա ներառում է լեզվի ուսուցման խթանման, սոցիալ-եմոցիոնալ զարգացման և հետախուզման և խաղի խրախուսման ռազմավարություններ:

Հետազոտության նպատակը

Նախադպրոցական տարիքի երեխաները գտնվում են զարգացման վճռորոշ փուլում՝ հիմք դնելով ողջ կյանքի ընթացքում ուսման և հաջողության հասնելու համար: Նրանց կարողությունները մշտապես զարգանում են, և որպես խնամակալներ և դաստիարակներ, կարևոր է նրանց տրամադրել աջակցություն և հնարավորություններ, որոնք անհրաժեշտ են իրենց ողջ ներուժն օգտագործելու համար: Հետազոտության համար այս թեման ընտրվել է որպեսզի գտնվեն ճիշտ հիմք դնելու արվեստը, որպեսզի երեխաները ուսման մեջ հաջողության հասնեն: Հետազոտության արդյունքում մերք կտեսնենք նախադպրոցական երեխաների կարողությունների ձևավորման միջոցները, ինչպես ուսնենանք դպրոցին հոգեպես և ֆիզիկապես պատրաստ երեխաներ:

Կան մի քանի հիմնական ասպեկտներ, որոնք նպաստում են նախադպրոցական տարիքի երեխաների կարողությունների ձևավորմանը.

Ուղեղի զարգացում. Ուղեղը արագ զարգացում է ապրում նախադպրոցական տարիներին՝ ձևավորելով նոր կապեր և ուղիներ, որոնք նպաստում են ուսուցմանը և հմտությունների ձեռքբերմանը:

Չգայական փորձառություններ. Նախադպրոցականները սովորում են իրենց զգայարանների միջոցով՝ ուսումնասիրելով իրենց շրջապատող աշխարհը և կապ հաստատելով իրենց փորձառությունների միջև:

Խաղ. Խաղը նախադպրոցական տարիքի երեխաների զարգացման հիմնական մասն է, որը հնարավորություն է տալիս ուսումնասիրությունների, փորձերի և սոցիալական փոխազդեցության համար:

Լեզու. Լեզվի զարգացումը կարևոր է հաղորդակցության, խնդիրների լուծման և ինքնարտահայտման համար:

Սոցիալ-Էմոցիոնալ զարգացում. Նախադպրոցական տարիքի երեխաները զարգացնում են հարաբերություններ ձևավորելու, իրենց զգացմունքները կարգավորելու և ուրիշների տեսակետները հասկանալու կարողությունը:

Կարողությունների ձևավորման խթանման համար կան շատ բաներ, որ խնամակալներն ու մանկավարժները կարող են անել՝ նպաստելու նախադպրոցական տարիքի երեխաների կարողությունների ձևավորմանը: Դրանք կարող են իրականացնել՝

Ստեղծելով խթանող միջավայր: Տրամադրել հնարավորություններ հետազոտության, զգայական խաղի և ստեղծագործական արտահայտման համար:

Ներգրավվել արձագանքող փոխազդեցությունների մեջ: Խոսել, խաղալ և կարդալ նախադպրոցական տարիքի երեխաների հետ՝ արձագանքելով նրանց հուշումներին և հետաքրքրություններին:

Խրախուսել ուսումնասիրություններն ու փորձերին: Թույլ տալ նախադպրոցականներին փորձարկել տարբեր նյութեր և գործողություններ՝ աջակցելով նրանց հետաքրքրասիրությանը և խնդիրներ լուծելու հմտություններին:

Տրամադրել սոցիալական փոխազդեցության հնարավորություններ: Խրախուսել նախադպրոցականներին խաղալ ուրիշների հետ՝ օգնելով նրանց զարգացնել սոցիալական հմտություններ և կարեկցանք:

Նպաստել լեզվի զարգացմանը: Բարձրաձայն կարդացեք, խոսեք և լեզվական խաղեր խաղացեք նախադպրոցական տարիքի երեխաների հետ:

Աջակցել սոցիալ-Էմոցիոնալ զարգացմանը: Օգնեք նախադպրոցականներին հասկանալ և կառավարել իրենց զգացմունքները և սովորեցնել նրանց ուրիշների հանդեպ կարեկցանքի և հարգանքի մասին:

Հիշել, որ յուրաքանչյուր երեխա զարգանում է իր տեմպերով, և կարևոր է լինել համբերատար և աջակցող: Ապահովելով սնուցող միջավայր և հարստացնելով

փորձառությունները՝ մենք կարող ենք օգնել նախադպրոցականներին իրենց ողջ
ներուժն օգտագործելու համար:

Առաջին Գլուխ

Պիածեի ճանաչողական զարգացման տեսությունը

Ավելի մանրամասն ուսումնասիրենք թեմաի վերաբերյալ ուսումնասիրությունն
կատարած աշխատությունները, և ուսումնասիրենք՝

Պիածեի ճանաչողական զարգացման տեսությունը

Ժան Պիածեն շվեյցարացի հոգեբան էր, ով մշակեց կոգնիտիվ զարգացման
համապարփակ տեսություն՝ բացատրելով, թե ինչպես է փոխվում երեխաների
մտածողությունը, երբ նրանք մեծանում են: Նա առաջարկեց, որ երեխաների
ճանաչողական զարգացումը տեղի է ունենում չորս տարբեր փուլերի միջոցով,
որոնցից յուրաքանչյուրը բնութագրվում է աշխարհը հասկանալու տարբեր ձևերով:

1. Զգայական շարժողական փուլ (ծննդից մինչև 2 տարի)

Զգայական շարժողական փուլում նորածիններն ու փոքր երեխաները սովորում են
աշխարհի մասին իրենց զգայարանների և շարժիչ գործողությունների միջոցով:
Նրանք ուսումնասիրում են իրենց միջավայրը՝ դիպչելով, մանիպուլյացիայի
ենթարկելով, համտեսելով և լսելով առարկաներ: Այս փորձառությունների միջոցով
նրանք սկսում են զարգացնել օբյեկտների մշտականության ըմբռնումը,
գիտակցումը, որ առարկաները շարունակում են գոյություն ունենալ նույնիսկ այն
ժամանակ, երբ դրանք տեսադաշտից դուրս են:

2. Նախավիրահատական փուլ (2-ից 7 տարի)

Նախադպրոցական տարիքի երեխաները մտնում են նախավիրահատական փուլ, որը նշանավորվում է սիմվոլիկ ներկայացման զարգացմամբ, առարկաները, գործողությունները և իրադարձությունները ներկայացնելու համար մտավոր նշաններ օգտագործելու ունակությամբ: Նրանք այժմ կարող են օգտագործել լեզուն, պատկերները և երևակայությունը՝ մտածելու այն բաների մասին, որոնք \$իզիկապես ներկա չեն: Այնուամենայնիվ, նրանց մտածողությունը դեռևս սահմանափակված է եզոցենտրիզմով, աշխարհը սեփական տեսանկյունից տեսնելու հակումով և կենտրոնացվածությամբ՝ միաժամանակ խնդրի մեկ հատկանիշի վրա կենտրոնանալու միտումով:

3. **Կոնկրետ գործառնական փուլ** (7-ից 11 տարի)

Երեխաները կոնկրետ գործառնական փուլում զարգացնում են կոնկրետ առարկաների և իրադարձությունների մասին տրամաբանորեն մտածելու կարողություն: Նրանք այժմ կարող են կատարել մտավոր գործողություններ, ինչպիսիք են պահպանումը, հասկանալը, որ օբյեկտների որոշ հատկություններ մտնում են անփոփոխ՝ չնայած արտաքին փոփոխություններին, և դասակարգումը, ընդհանուր բնութագրերի հիման վրա առարկաները խմբավորելու ունակությունը:

4. **Պաշտոնական գործառնական փուլ** (11 տարի և ավելին)

Պաշտոնական գործառնական փուլը Պիաժեի տեսության վերջնական փուլն է, որը բնութագրվում է վերացական մտածողության և հիպոթետիկ դատողության զարգացմամբ: Դեռահասներն ու մեծահասակները այժմ կարող են մտածել հիպոթետիկ իրավիճակների մասին, դիտարկել բազմաթիվ հեռանկարներ և ներգրավվել \$որմալ տրամաբանության մեջ: Նրանք կարող են նաև մտածել վերացական հասկացությունների մասին, ինչպիսիք են սերը, արդարությունը և բարոյականությունը:

Պիաժեն հիմնական ներդրումները ներառում են.

Շեշտը ակտիվ ուսուցման վրա. Պիաժեն հավատում էր, որ երեխաները ակտիվորեն կառուցում են իրենց սեփական գիտելիքները հետազոտության, փորձերի և շրջապատի հետ փոխազդեցության միջոցով: Այս տեսակետը վիճարկեց երեխաների՝ որպես տեղեկատվության պասիվ ստացողների ավանդական պատկերացումը:

Չարգացման փուլային տեսություն. Պիաժեն առաջարկեց, որ երեխաների մտածողությունը զարգանում է մի շարք տարբեր փուլերի միջով, որոնցից յուրաքանչյուրը բնութագրվում է աշխարհը հասկանալու տարբեր ձևերով: Այս փուլային տեսությունը դարձել է զարգացման հոգեբանության հիմնաքար:

Սխեմայի հայեցակարգը. Պիաժեն ներկայացրեց սխեմայի հայեցակարգը, մտավոր շրջանակները, որոնք կազմակերպում և մեկնաբանում են տեղեկատվությունը: Սխեմաները թույլ են տալիս երեխաներին հասկանալ նոր փորձառությունները և հիմնվել իրենց առկա գիտելիքների վրա:

Ռրակական տարբերությունների ճանաչում. Պիաժեն ընդգծել է, որ երեխաների մտածողությունը ռրակապես տարբերվում է մեծահասակների մտածողությունից: Երեխաները պարզապես ավելի շատ տեղեկատվություն չեն ստանում, այլ հիմնարար փոփոխություններ են կրում աշխարհի մասին իրենց ըմբռնման մեջ:

Պիաժեի տեսության սահմանափակումները

Թեև Պիաժեի տեսությունը զգալի ներդրում է ունեցել ճանաչողական զարգացման մեր ըմբռնման մեջ, այն նաև քննադատության է ենթարկվել որոշակի սահմանափակումների համար:

Վաղ ընդունակությունների թերագնահատում. Ոմանք պնդում են, որ Պիաժեն թերագնահատել է փոքր երեխաների ճանաչողական կարողությունները: Վերջին հետազոտությունները ցույց են տալիս, որ նորածիններն ու փոքր երեխաները աշխարհի մասին ավելի բարդ պատկերացում ունեն, քան կարծում էր Պիաժեն:

Կոշտ փուլային անցումներ. Պիաժեի փուլային տեսությունը ենթադրում է, որ երեխաները փուլերով անցնում են ֆիքսված կարգով և ֆիքսված տարիքով: Այնուամենայնիվ, հետազոտությունները ցույց են տալիս, որ զարգացումն ավելի շարունակական և փոփոխական է, քան առաջարկում է Պիաժեի տեսությունը:

Կենտրոնական անհատական ուսուցման վրա: Պիաժեի տեսությունը հիմնականում կենտրոնանում է անհատական ճանաչողական զարգացման վրա՝ անտեսելով սոցիալական փոխազդեցության և ուսուցման վրա մշակութային ազդեցությունների դերը:

Չաջորդ ուսումնասիրությունը կատարվել է՝ **Լև Վիգոտսկիի** կողմից և նա ուսումնասիրությունը կատարել է բացահայտելով սոցիալ մշակութային ուսուցումը, ավելի մանրամասն ներկայացված է հաջորդիվ:

Լև Վիգոտսկի. Սոցիոմշակութային ուսուցման տեսություն

Լև Վիգոտսկին ռուս հոգեբան էր, ով նշանակալի ներդրում ունեցավ երեխաների զարգացման մեր ըմբռնման գործում: Սոցիոմշակութային զարգացման նրա տեսությունը ընդգծում է սոցիալական փոխազդեցության և ուսուցման մեջ մշակութային համատեքստի կարևորությունը: Վիգոտսկին կարծում էր, որ երեխաները լավագույնս սովորում են ավելի բանիմաց ուրիշների հետ շփվելու միջոցով, ինչպիսիք են ծնողները, ուսուցիչները և հասակակիցները: Այս փոխազդեցությունները երեխաներին տալիս են աջակցություն և ուղղորդում, որն անհրաժեշտ է նոր հմտություններ և հասկացություններ տիրապետելու համար:

Վիգոտսկու տեսության հիմնական հասկացությունները

Մոտակա զարգացման գոտի (ZPD). Այս հայեցակարգը հուշում է, որ երեխաները չեն սահմանափակվում այն ամենով, ինչ նրանք կարող են ինքնուրույն անել, նրանք կարող են ավելի բարդ առաջադրանքներ սովորել ճիշտ աջակցությամբ:

Փայտամած. Փայտամածը ժամանակավոր աջակցություն տրամադրելու գործընթաց է՝ օգնելու երեխային սովորել նոր առաջադրանք: Այս աջակցությունը կարող է ներառել հրահանգների տրամադրում, առաջադրանքի մոդելավորում կամ խրախուսում առաջարկելը: Երբ երեխան ավելի հմուտ է դառնում, փայտամածների քանակը կարող է աստիճանաբար կրճատվել:

Ավելի բանիմաց այլ (MKO). MKO-ն այն անձն է, ով ավելի շատ գիտելիք կամ հմտություն ունի, քան երեխան որոշակի ոլորտում: MKO-ները կարող են ներառել ծնողներին, ուսուցիչներին, հասակակիցներին կամ նույնիսկ ավելի մեծ եղբայրներին ու քույրերին:

Վիզոտսկու տեսության հետևանքները կրթության համար

Վիզոտսկու տեսությունը մեծ ազդեցություն է ունեցել կրթության վրա: Այն հանգեցրել է ավելի համագործակցային և ինտերակտիվ ուսուցման մոտեցումների զարգացմանը, ինչպիսիք են համագործակցային ուսուցումը և հասակակիցների դասավանդումը: Այս մոտեցումներն ընդգծում են սոցիալական փոխազդեցության կարևորությունը և երեխաներին հնարավորություն են տալիս սովորել միմյանցից:

Վիզոտսկու տեսության օրինակները պրակտիկայում

Դաստիարակը փայտամած է օգտագործում երեխային կարդալ սովորելու համար: Դաստիարակը երեխային տալիս է ձայնի միաձուլման վարժություններ, իսկ հետո աստիճանաբար թուլացնում է աջակցությունը, քանի որ երեխան ավելի հմուտ է դառնում:

Ծնողն օգնում է իր երեխային սովորել լուծել մաթեմատիկական խնդիրները: Նրանք երեխային տալիս են ակնարկներ և ուղղորդումներ, և նրանք նշում են երեխայի հաջողությունները:

Վիզոտսկու սոցիոմշակութային զարգացման տեսությունը արժեքավոր շրջանակ է հասկանալու համար, թե ինչպես են երեխաները սովորում: Այն հիշեցնում է մեզ, որ ուսուցումը սոցիալական գործընթաց է, և որ երեխաները զարգանում են այնպիսի միջավայրերում, որոնք հնարավորություն են տալիս փոխգործակցության, համագործակցության և աջակցության համար:

Երկրորդ Գլուխ

Չեռագոտության ընթացքը

Աշխատելով ավագ խմբում կիրառել եմ խաղերի մեթոդը, օրինակ՝ երեխաների հետ փորձել ենք ծանոթանալ երթևեկության կանոններին: Խոսքի զարգացման պարապմունքի ժամանակ խաղացել ենք <<Մենք փողոցում չենք վախենում>> խաղը:

Բաց պարապմունքի նպատակը ինտեգրված խոսքի զարգացումն էր, որը հնարավորություն է տալիս զարգացնել երեխաների շրջապատում ազատ խոսելը, չկոմպլեքսավորվելը, զիջել խոսքը ընկերոջ խոսքի ժամանակ, դրա հետ մեկտեղ դերային խաղը և երաժշտությունը:

Պարապմունքի պլան

Պարապմունք՝ Ինտեգրված (մայրենի լեզու + դերային խաղ + երաժշտություն)

Խումբ՝ Ավագ խումբ

Թեմա՝ <<Մենք փողոցում չենք վախենում>> խաղ

Տևողություն՝ 60րոպե (մեկ պարապմունք)

Նպատակ՝ Խորացնել երեխաների պատկերացումները փողոցի, փոխադրամիջոցների, երթևեկության կանոնների վերաբերյալ:

Ակտիվացնել երեխաների բառապաշարը մարդատար, բեռնատար, վերգետնյա, ստորգետնյա, խաչմերուկ բառերով:

Չարգացնել խոսքը, մտածելու կարողությունները, դիտունակությունը՝

ճանապարհային նձանների, լուսացույցի աշխատանիք հանդեպ:

Դաստիարակել ճիշտ և սխալ արարքները մեկնաբանելու, մեծերի օգնությամբ փողոցում կողմնորոշվելու հմտությունները:

Նյութեր՝ Փողոցի տեսարան, փոխադրամիջոցներ, պատկերով նկարել, լուսացույց, ճանապարհային նշաններ, կարմիր, կանաչ, դեղին շրջաններ, ոստիկանի/բուժաշխատողի համազգեստներ, ավտոմեքենաներ, հեծանիվներ, մանկասայլակ, տիկնիկներ

Մեթոդ՝ Փոքրիկ խմբերով աշխատանք

Ընթացքը

- Երեխաները նստած են 6 հոգանոց խմբերով: Դաստիարակը պաստառը ցույց տալով հարցնում է՝ ինչ մասերից է կազմված փողոցը.
Առաջին խմբի երեխաներ նայեք այս պաստառին և ասեք՝ որ հատվածով են անցնում մարդիկ,
Երկրորդ խմբի երեխաներ՝ որ հատվածով են անցնում փոխադրամիջոցները,
Երրորդ խմբի երեխաներ՝ քանի տեսակի են լինում փոխադրամիջոցները
- Տրվում է 5րոպե ժամանակ: Դաստիարակը լուռ շրջում է և հետևում է, որ բոլոր երեխաները մասնակցեն:
- Առաջին խումբը ներկայացնում է՝ որ հատվածով են անցնում մարդիկ
Երկրորդ խմբի երեխաներ՝ որ հատվածով են անցնում փոխադրամիջոցները,
Երրորդ խմբի երեխաներ՝ քանի տեսակի են լինում փոխադրամիջոցները

Իմաստի ընկալման փուլ

- Երեխաներից մեկը ներկայացնու է լրացուցիչ աշխատանքը:
- Դաստիարակը ցույց է տալիս ամեն գույնի ժամանակ երեխաների գործողությունները, ծանոթացնում զեբռանցման հետ, տրանսպորտում վարքագծի կանոնների հետ
- Վերոնկշյալ կետերի ծանոթացումից հետո երեխաները խաղում են, այնուհետև պատասխանում հետևյալ հարցերին՝
 - Ինչը իրենց դուր եկավ այս խաղի մեջ
 - Ինչ փոխվեց իրենց մոտ նախկին և ներկա վարքագծի մեջ, երբ այսքանը սովորեցին:
- Բոլոր հարցերը երեխաները նախ քննարկում են փոքր խմբերով, ապա դաստիարակը հարցնում է 2-3 երեխայի:
- Խմբային աշխատանք, պատասխանելով հետևյալ հարցին
 - Ինչու են տեղի ունենում պատահարները
- Լսել 2-3 պատասխան տարբեր խմբերից:

Դաստիարակը հանձնարարում է երեխաներին ստանալ լուսացույցը՝ գույների հերթականությունը, մեքենաների տեսակները(բեռնատարներ, մարդատարներ ...), զերբանցումների պատրաստում իրականացնել:

Խաղալ երթևեկության կանոններ(լուսացույց խաղը) (Ֆիզկուլտ դադար)

- Կարմիր շրջանը երեխան վերցնում է և փակցնում լուսացույցի պատկերին(որը պատրաստել էին նախապես), այնուհետև փակցնում են կանաչը, ապա դեղինը
- Մյուս խումբը գալիս է և անցնում զերբանցումներով(դիտարկում ենք տարբեր տեսակի հետիոտներին՝ մանկասայլակով անցնողներ...)
- Մյուս խումբը զուգահեռ մեքենաների դեր է կատարում

Կշռադատման փուլ

- Երեխաները երգում են Լուսացույցի երգը, միմյանց ծափահարում և շնորհավորում նոր գիտելիքների ստացման համար

Դատողության փուլ

Պարապմունքը լսել, դիտարկել և իրենց կարծիքներով կիսվել են մեթոդիստը, դաստիարակը, տնօրենը:

Պարապմունքի վերաբերյալ մեթոդիստի կարծիքը՝

Պարապմունքը հագեցած էր բոլոր անհրաժեշտ պարագաներով: Բաց պարապմունքն անցկացվեց զրույցի և խաղերի մեթոդով՝ երթևեկության կանոնների մասին:

Երեխաները սովորեցին ջրային, ցամաքային և օդային տրանսպորտների մասին, հիմնվելով ցամաքային երթևեկության կանոններին:

Ամրապնդվեց համագործակցությունը՝ աշխատելով թիմում և ծանոթանալով թիմային աշխատանքի նրբություններին՝ սեփական փորձով, մեկը մյուսին

լրացնելու մեթոդով սովորեցին զիջել և չամաչել նորից սովորել և մեկը մյուսին սովորեցնել:

Լսել մեկը մյուսի կարծիքը, գնահատել ընկերոջ կարծիքը:

Պարապմունքի մասին դաստիարակի կարծիքը՝

Երեխաները անկաշկանդ էին, կարողանում էին ազատ հաղորդակցվել, խոսքը զիջել մեկը մյուսին: Երեխաները կարողանում էին ճիշտ և գեղեցիկ, ամբողջական նախադասություններով պատասխանել հարցերին:

Երեխաները ունեին գիտելիքներ շրջակա միջավայրի մասին: Ճանաչում և կատարում էին դաստիարակի ցուցումները:

Երեխաները դրսևորում թին կենտրոնացում, ուշադրություն հաղորդակցվելիս: Երեխաները ըմբռնելի ձևով ծանոթացան անվտանգության կանոններին, ճանաչեցին վտանգի աղբյուրները, հասկացան, թե որն է վտանգավոր տվյալ իրավիճակում կամ ինչը կարող է վտանգավոր լինել:

Պարապմունքի մասին տնօերնի կարծիքը՝

Երեխաները խոսում էին շատ վարժ, նույնիսկ այն երեխաները, ովքեր խոսում էին դանդաղ նրանց խոսքի մեջ նկատելի էր վարժ և կշռադատված խոսքը:

Նախադասությունները ճիշտ շարադասությամբ էին կառուցվում, կարողանում էին ամբողջական միտք արտահայտել:

Երեխաների մեջ զարգացած էր զիջելու կարողությունը, ոչ միայն խոսքի այլև գործողությունների մեջ էր դա ակնհայտ, կարողանում էին արագ կողմնորոշվել և չխանգարելը մեկը մյուսին:

Երեխաների մոտ նաև զարգացած էր պատրաստելու կարողությունը, կարողացան արագ կատարել դաստիարակի առաջադրանքները և ճիշտ ներկայացնել իրենց աշխատանքը: Այս ամենը կարողացան անել և արտահայտել թիմային միջավայրում:

Պարապմունքը անցավ հաճելի միջավայրում, կանխատեսված ժամանակահատվածում և օգտագործվեցին բոլոր նախատեսված պարագաները:

Դաստիարակը հասավ պարապմունքի նպատակներին, որի նպատակն էր զարգացնել երեխաների մտավոր կարողությունները, ցույց տալ երեխաների վարժ

խոսելու կարողությունները, պատրաստել առարկաներ ձեռքի տակ եղած պարագաներով, ծանոթանալ երթևեկության կանոններին, ինչպես զգուշանալ փողոցում միայնակ քայլելիս:

Եզրակացություն

Այսպիսով կարող ենք հետազոտությունից կատարել հետևյալ դատողությունները՝
Խթանիչ և աջակցող ուսումնական միջավայրի ստեղծումը մեզ հնարավորություն կտա խրախուսող և աջակցող ուսումնական միջավայրի ստեղծումը, սա կարևոր է նաև փոքր երեխաների ճանաչողական, սոցիալական և հուզական զարգացման համար: Նման միջավայրը հնարավորություն է տալիս երեխաներին ուսումնասիրել, խաղալ և բովանդակալից շփվել իրենց հասակակիցների և մանկավարժների հետ: Սա խթանում է հետաքրքրասիրության, կրեատիվության և ինքնավստահության զգացումը՝ հիմք դնելով ողջ կյանքի ընթացքում ուսման համար: Զետազոտության և խաղալու հնարավորությունների ապահովումը հնարավորություն է տալիս երեխաներին հետախուզումներ իրականացնել ու խաղալ, որը հիմնարար նշանակություն ունեն վաղ մանկության կրթության համար: Գործնական փորձառությունների և բաց խաղի միջոցով երեխաները ակտիվորեն կառուցում են իրենց շրջապատող աշխարհի իրենց ըմբռնումը: Նրանք զարգացնում են խնդիրներ լուծելու հմտություններ, ստեղծագործականություն և ազատության զգացում, երբ նրանք կողմնորոշվում են իրենց միջավայրում և շփվում նյութերի հետ: Խաղը նաև ապահով և սնուցող տարածք է ապահովում երեխաների համար՝ արտահայտելու իրենց զգացմունքները, զարգացնելու սոցիալական հմտությունները և հարաբերություններ կառուցելու ուրիշների հետ: Երեխաների հետ պատասխանատու փոխգործակցությունը շատ կարևոր է նրանց բարեկեցությունը խթանելու և նրանց ուսմանը աջակցելու համար: Մանկավարժները և խնամակալները պետք է զարգացնեն դրական հարաբերություններ երեխաների հետ, որոնք բնութագրվում են փոխադարձ հարգանքով, վստահությամբ և զգայունությամբ: Նրանք պետք է ներգրավվեն

արձագանքող փոխազդեցությունների մեջ՝ համապատասխանեցնելով երեխաների ակնարկներին և կարիքներին, և անհրաժեշտության դեպքում տրամադրեն փայտամած և ուղղորդում: Երեխաների հետ ամուր հարաբերություններ կառուցելը ապահով հիմք է ստեղծում, որտեղից նրանք կարող են ուսումնասիրել, սովորել և աճել:

Նախադպրոցական մանկավարժները կարևոր դեր են կատարում երեխաների ձևավորման վրա: Նրանք ստեղծում են գրավիչ և խթանող ուսումնական միջավայրեր, հնարավորություններ են ընձեռում հետախուզման և խաղի համար և նպաստում են երեխաների ուսմանը՝ բովանդակալից և համապատասխան ձևով ներմուծելով նոր հասկացություններ և հմտություններ: Մանկավարժները նաև հետևում և գնահատում են երեխաների առաջադիմությունը՝ հարմարեցնելով նրանց ուսուցումը անհատական կարիքներին և ուսուցման ոճերին համապատասխան: Վաղ մանկության կրթությունը պետք է անհատականացված լինի յուրաքանչյուր երեխայի եզակի կարիքներին և ուժեղ կողմերին համապատասխանելու համար: Մանկավարժները պետք է ճանաչեն և հարգեն ուսուցման ոճերի, զարգացման փուլերի և մշակութային ծագման անհատական տարբերությունները: Նրանք պետք է ստեղծեն ճկուն և արձագանքող ուսումնական միջավայրեր, որոնք կհամապատասխանեն մի շարք կարողությունների և հետաքրքրությունների: Ուսուցումը հարմարեցնելով անհատական կարիքներին՝ մանկավարժները կարող են ապահովել, որ բոլոր երեխաները հնարավորություն ունենան օգտագործելու իրենց ողջ ներուժը:

Վաղ մանկության մանկավարժները պետք է լավ պատկերացում ունենան վաղ մանկության զարգացման տեսությունների մասին, որպեսզի առաջնորդեն իրենց պրակտիկան: Այս տեսությունները տալիս են պատկերացումներ այն մասին, թե ինչպես են երեխաները սովորում, զարգանում և փոխազդում իրենց միջավայրի հետ: Ուսուցիչները կարող են կիրառել այս գիտելիքը՝ զարգացնելու համար համապատասխան ուսումնական փորձառություններ ստեղծելու համար, որոնք նպաստում են երեխաների ճանաչողական, սոցիալական և հուզական աճին: Հասկանալով և կիրառելով վաղ մանկության զարգացման տեսությունները՝ մանկավարժները կարող են արդյունավետորեն աջակցել երեխաների ուսմանը և օգնել նրանց հասնել իրենց ողջ ներուժին:

Ջետազոտությունն իրականացվեց նախադպրոցական տարիքի երեխաների կարողությունների ձևավորման խնդրի բացահայտման համար:
Ուսումնասիրությունն իրականացնելու ընթացքում բացահայտեցի հասկանալով վաղ մանկության զարգացման կարևորությունը, ճանաչելով հետազոտության և խաղի դերը, անհատական տարբերությունների գնահատում, ուսուցման նկատմամբ կոնստրուկտիվիստական մոտեցման որդեգրում, զարգացման համար համապատասխան պրակտիկաների ինտեգրում, երեխաների հետ ամուր հարաբերությունների կառուցում:

Ջետագա աշխատանքներում կուզեմ մանկավարժները ուսումնասիրեն և հասկանան վաղ մանկության զարգացման կարևորությունը, երեխաների կյանքում խաղի կարևորությունը, անհատական աշխատանքների դերը երեխաների հետ:

Գրականության ցանկ

Պիաժեի ճանաչողական զարգացման տեսությունը`

<https://open.library.okstate.edu/foundationsofeducationaltechnology/chapter/2-cognitive-development-the-theory-of-jean-piaget/#:~:text=Piaget%20proposed%20four%20major%20stages,of%20childhood%2C%20but%20only%20approximately.>

Լև Վիգոտսկի. Սոցիոմշակութային ուսուցման տեսություն

<https://www.simplypsychology.org/vygotsky.html>

